

Windykacja należności na Białorusi: wytyczne biznesowe

Wytyczne zawierają informacje, które dotyczą procedury windykacji przez firmy, które chcą odebrać należne pieniądze od dłużników znajdujących się na Białorusi. Skorzystać z tej instrukcji można w przypadku, kiedy Białoruś (uwzględniając warunki konkretnej umowy) jest miejscem, gdzie należy przeprowadzić windykację. Zalecamy mieć na uwadze, uwzględnienie kilku cech szczególnych.

Krok 1. Wyszukiwanie informacji o dłużniku

Przed podjęciem jakichkolwiek działań dotyczących dłużnika, konieczne jest, aby dowiedzieć się, czy dłużnik jest nadal "aktywny" - to znaczy, czy nadal działa. Czy jest sens, aby wysłać mu roszczenie, czy też roszczenie powinno być np. złożone w postępowaniu upadłościowym. Warto również ocenić szanse na odzyskanie długu poprzez sprawdzenie sytuacji finansowej dłużnika (przynajmniej przez dostępne środki).

Informacja o tym, czy dłużnik obecnie prowadzi działalność jest dostępna i można ją znaleźć na stronie internetowej „[Państwowego Rejestru Osób Prawnych i Przedsiębiorców Indywidualnych](#)” (zwany dalej "PR"). Aby znaleźć informacje na temat aktualnego statusu dłużnika (tzn. czy nadal działa, czy jest objęty postępowaniem upadłościowym lub likwidacją, albo czy też został wykreślony z PR) należy wpisać numer rejestracyjny lub nazwę dłużnika. Informacje zamieszczone na stronie internetowej zawierają również szczegółowe dane dotyczące rejestracji lub – w przypadku, gdy osoba prawna lub przedsiębiorca indywidualny został wykreślony z PR – datę wykreślenia.

Jeśli okaże się, że dłużnik został wykreślony z PR, windykacja przeciwko niemu będzie niemożliwa. Bardziej szczegółowe informacje na temat dłużnika można uzyskać na zamówienie z Ministerstwa Sprawiedliwości, który wydaje wyciąg z PR, zawierający następujące dane (oprócz wyżej wymienionych): adres miejsca prowadzonej działalności, rodzaj własności, rodzaj działalności, kapitał zakładowy, imię i nazwisko oraz numer telefonu dyrektora, informacje na temat udziałowców i ich udziałów w kapitale zakładowym itp. Opłata za wyciąg z PR jest obliczana jako 1 jednostka (około 9 euro). Procedura przygotowania zapytania została opisana [na stronie internetowej](#).

Aby dowiedzieć się o sytuacji finansowej dłużnika, zapytanie należy skierować do odpowiedniego organu egzekucji (najczęściej znajduje się w miejscu prowadzenia działalności dłużnika), który udziela informacji na temat postępowań egzekucyjnych wszczętych przeciwko dłużnikowi. Opłata za udzielanie takich informacji w odniesieniu do jednego dłużnika jest obliczana na 3 jednostki (około 27 EUR).

Adwokat jest w stanie uzyskać informacje o nieruchomościach należących do dłużnika z „Państwowego Rejestru Nieruchomości, Praw i Transakcji”, jak również zwrócić się z zapytaniem do innych upoważnionych organów posiadających informacje na temat majątku dłużnika.

Krok 2. Postępowanie przedprocesowe rozstrzygnięcia sporów

Jeżeli dłużnik prowadzi działalność, przed złożeniem pozwu do sądu, konieczne jest przygotowanie roszczenia (zawierającego pisemną propozycję dobrowolnego rozwiązania sporu) i wysłanie go dłużnikowi listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Wymagania dotyczące zawartości takiego roszczenia ustalone są przez prawo procesowe (Załącznik nr 1 do Kodeksu Postępowania Gospodarczego Białorusi).

Zasadniczo należy przeprowadzić (wstępną) procedurę rozstrzygnięcia sporu. Jednakże, strony mogą wyłączyć ten wymóg w umowie lub skrócić termin jednomiesięczny ustanowiony przez prawo do rozpatrzenia roszczenia. Strony mogą także uzgodnić inny dobrowolny sposób rozwiązania sporu.

Dłużnik jest zobowiązany do rozpatrzenia roszczenia i wysłania pisemnej odpowiedzi w ciągu jednego miesiąca. Po otrzymaniu w tym terminie odpowiedzi, w której dłużnik nie uznaje długu, wierzyciel może złożyć

pozew do sądu. W przypadku, kiedy odpowiedź nie wpłynie w ciągu jednego miesiąca, dług można odzyskać poprzez sądowe postępowanie nakazowe. Jeżeli dłużnik potwierdzi dług na piśmie, windykacja jest prowadzona na podstawie Notarialnego Tytułu Egzekucyjnego.

Krok 3. W zależności od dokumentów będących w dyspozycji wierzyciela:

- złożenie wniosku do notariusza, celem uzyskania tytułu egzekucyjnego:

Jeżeli wierzyciel posiada dokumenty potwierdzające uznanie długu przez dłużnika (np. pismo od dłużnika), a dług powstał z umowy sprzedaży, świadczenia usługi, przewozu lub przechowywania, to od 10 sierpnia 2015 r. dług może zostać wyegzekwowany na podstawie Notarialnego Tytułu Egzekucyjnego.

Notarialny Tytuł Egzekucyjny jest dokumentem, który może zostać wyegzekwowany w taki sam sposób jak nakaz sądowy lub tytuł wykonawczy. Taksa notarialna jest obliczana jako 5% sumy wierzytelności, jednakże jej maksymalna wysokość jest ograniczona do 10 jednostek (ok. 90 EUR). Opłata taksy przez wierzyciela zostaje pobrana od dłużnika w treści Notarialnego Tytułu Egzekucyjnego.

Lub

- złożenie wniosku do Sądu Gospodarczego w celu wszczęcia sądowego postępowania nakazowego:

W pewnych sytuacjach dług może zostać odzyskany poprzez sądowe postępowanie nakazowe nawet bez konieczności złożenia roszczenia (w szczególności, gdy suma długu nie przekracza 100 jednostek, co stanowi około 900 EUR).

W wyniku sądowego postępowania nakazowego, sąd wydaje nakaz lub odmawia jego wydania. Sąd może również wydać nakaz w odniesieniu do części roszczenia.

Zaletą sądowego postępowania nakazowego jest oszczędność czasu (nakaz zostanie wydany nie później niż w ciągu 20 dni roboczych, po złożeniu wniosku do sądu o wszczęcie postępowania nakazowego) i niewielka opłata za rozpatrzenie (maksymalna wysokość jest obliczana jako 5 jednostek (około 45 EUR)). Ponadto, strony nie są wzywane na rozprawę; nakaz uzyskuje moc prawną i natychmiast działa jako tytuł wykonawczy.

W odróżnieniu od postępowania sądowego w sądowym postępowaniu nakazowym kwota grzywny i (albo) odsetki nie mogą być zmniejszone przez sąd, nawet jeśli są (na podstawie okoliczności w zależności od przypadku) niewspółmierne do skutków naruszenia zobowiązania.

Lub

- złożenie pozwu do sądu gospodarczego (w postępowaniu sądowym):

Postępowanie sądowe w Sądzie Gospodarczym jest inicjowane przez pozew, który musi być zgodny z wymaganiami określonymi przez prawo, oraz dokumentami, które należy dołączyć. Minimalna opłata za złożenie pozwu jest obliczana na 15 jednostek (około 135 EUR).

Jeżeli Sąd Gospodarczy odmówi wydania nakazu w postępowaniu nakazowym, sprawa może być rozpatrywana w postępowaniu zwyczajnym pod warunkiem dopłaty pozostałej kwoty i złożenia pozwu w ciągu 15 dni od dnia, kiedy orzeczenie sądu zostało wysłane do wierzyciela. W takim przypadku sąd rozpatrzy sprawę na podstawie ogólnych zasad postępowania sądowego.

Po rozpatrzeniu pozwu co do istoty i jako skutku postępowania sądowego sąd wydaje decyzję. Z reguły, wszczęcie postępowania oznacza spór prawny między stronami. W związku z tym, zazwyczaj strony korzystają z pomocy radców prawnych (adwokatów), aby ich reprezentować w sądzie. Należy zauważyć, że możliwe jest

złożenie wniosku, aby dłużnik został obciążony kosztami postępowania sądowego poniesionymi przez wierzyciela, zanim proces sądowy wejdzie w ostatni etap rozprawy.

Krok 4. Wykonywanie Notarialnego Tytułu Egzekucyjnego/ nakazu zapłaty / tytułu wykonawczego

Jeżeli wierzyciel ma konto bankowe na Białorusi, przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego najpierw musi się zwrócić do banku.

Postępowanie egzekucyjne jest wszczęte i prowadzone przez komornika właściwego miejscowo pod warunkiem złożenia wniosku oraz oryginalnego dokumentu wykonawczego. Takim dokumentem jest albo Notarialny Tytuł Egzekucyjny albo nakaz sądowy wydany w sądowym postępowaniu nakazowym, albo tytuł wykonawczy wydany w dniu kiedy decyzja sądu uzyska mocy prawnej. Należy zauważyć, że termin do wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest ograniczony do sześciu miesięcy, licząc od daty wydania nakazu (tytułu wykonawczego). Termin ten może zostać przedłużony jedynie w przypadku, gdy sąd stwierdzi, że jest to uzasadnione.

bnt attorneys-at-law, międzynarodowa firma prawnicza zlokalizowana w 10 krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

W przypadku jakichkolwiek dodatkowych pytań dotyczących windykacji na Białorusi nasi radcy prawni z przyjemnością udzielą Wam pomocy.

Kontakt:

Tatsiana Fadzeyeva, LL.M.

tatsiana.fadzeyeva@bnt.eu

Of Counsel

+375 17 203 94 55

bnt legal & tax | Minsk

Sergey Bekgulyan, Mag.iur.

sergey.bekgulyan@bnt.eu

Of Counsel

+375 17 203 94 55

bnt legal & tax | Minsk